

TEDENSKA SLIKE

PRILOGA

DOMOVINI

Leto I

V Ljubljani, dne 18. junija 1926

Stev. 29

Krotilci zveri

Že v prastarih časih se je človek zanimal za divje zveri, jih lovil, streljal in občudoval njih lepoto in moč. Za lažje opazovanje so zveri zaprli v za to pripravljene kletke in močno ograjene vrtove. Zgodovinsko znani so zverinjaki Egipčanov, Grkov, posebno pa Rimljanov, ki so se v svojem enostranskem napredku tako pokvarili, da so uživali posebno nasiado, če so gledali, kako zveri trgajo njih sočloveka.

Kako strašna je bila tedanja človeška propalost pričajo še dandanes ostanki zidovja rimskih »teatrov«, kjer so se vršile take prireditve. Žrtve pa niso bil morda samo kristjani, nego tudi drugi ljudje. Kdor se ni uklonil volji rimskih oblastonoscev, ta je bil v nevarnosti, da postane plen zveri. Največkrat so trpeli razni sužnji. Toda vse je minilo, propadel je rimski imperij, ostalo je le nekaj nemih prič, razpadajočih zidov in nekaj kamenitih spomenikov.

Dočim se je v prastarih in starih časih le redko dogodilo, da je človek zverino krotil in proučeval nje navade, je to danes glavni povod, da držimo v kletkah različne zveri.

Zanimivo je, odkod in kako si nabavljajo potrebne živali? Treba je dobiti mladiče in sicer v zgodnji mladosti, kajti par tednov starih ni mogoče uloviti. Prebivalci onih krajev, kjer živita lev in tiger, kaj dobro poznajo tudi njih skrivališča in jih seveda opazujejo, kje hodijo in kje ropajo; le na ta način se jim je mogoče braniti proti krvoločnemu. Podjetja, ki žele dobiti mlade zveri imajo po omenjenih krajih svoje zastopnike, ki od domačinov poizvedo za skrivališča. S pomočjo dobro plačanih domačinov opazujejo tudi spolno razpoloženje zveri in ugotovijo kje in kdaj bo približno skotila levinja ali tigra.

To je gotovo zelo nevaren posel, toda za denar se naredi vse. Kadar opazijo, da so mladiči skoteni, je treba iti takoj na delo. Znano je, da levinja in tigra, predno vržeta mladiče odženeta samce in sicer iz bojazni, da bi jim samci ne uničili mladičev; podobno napravijo tudi naše domače mačke. Med odsotnostjo divjega soproga, ki traja kake tri tedne, se mora izvršiti nevaren lov. Ker starka mladiče skrbno čuva in se le malo od njih oddalji, je neobhodno potrebno, da se starko odstrani in sicer s puško. Dogodilo se je sicer že, da so v odsotnosti starke odvezli mladiče in jih na brzih konjih odnesli, toda starka jim je sledila na velikanske daljine in izsledila mladiče. Nastala je huda borba, ki je zahtevala več človeških žrtev, dokler končno ni obležala mrtva tudi skrbna levinja.

Levinja in tigra skotite dvakrat na leto in sicer meseca aprila in pa novembra po več mladičev; nosita po 105 dni. Mladiči so od 5 do 10 dni slepi; čim jačji so, tem preje spregledajo. Odvzeti mladiči dobe novo dojiljo in sicer jih dajo navadno psom manjše vrste

po enega leva ali enega tigra. Nova pasja mati jih skrbno doji, ko pa odrastejo jih hranijo s kozjim mlekom. Svoje dojilje zveri zelo vzljubijo in jih nikoli ne pozabijo. Gojenci dobivajo tudi razna okrepčila in sicer ribje olje in podobne snovi, da se bolj okrepe in lepše razvijajo. Ko so nekoliko odrasli jih hranijo z mesom, navadno s konjskim. Gotovo bi bili levi in tigri bolj pohlevni, ako bi jih mogli

hraniti s kako drugo hrano, toda zveri bi se popolnoma skvarile in zgubile vso svojo lepoto in ponos in postale brezpomembne za opazovanje naravoslovcev. Vsak teden po enkrat dobijo zveri še gorko ovco ali kozo; takoj, ko je onemogla in je še v zadnjih tresljajih, jo polože v zverinjak in le-to zverj užijejo s posebno slastjo. Pa tudi vode ne sme manjkati zraven in treba jih je večkrat osnažiti in oprati. Snaga je prvi pogoj zverinjaka. Leto dni se samo igrajo, deloma medsebojno, deloma s svojimi dojiljami in pa onimi, ki čez leto dni prevzamejo dresuro, to je, da jih uče različno skakanje, sedenje, plezanje, jih uče jahati na konjih in jih tako navadijo, da jim brez skrbi v njihova žrela polagajo roke in celo glavo. Taka šola je precej naporna in je treba velike potrpežljivosti. Vse se mora doseči izlepa, tako da zver vzljubi svojega učitelja. Zveri moškega spola so bolj poslušne ženskam, samice pa raje ubogajo moške. Levinje in tigre so v splošnem bolj krotke, in jih tudi spolno razpoloženje ne razdraži, dočim so samci v takem času večkrat zelo nevarni. Pri levih in tigrih se to pojavi v petem letu in traja po par dni. kasneje postanejo spet krotkejši in ubogljivejši. Najbolj uporni so od 14. do 18. leta, to so njih najlepša leta. Starejše zveri so bolj pohlevne, toda tudi bolj lene, kar je pa tudi zelo nevarno, kajti krotitelj

ne sme nikdar pripustiti, da bi se mu zver uprla in iz katerega že vzroka ne bi izvedla, kar krotitelj zahteva. Treba je samo parkrat odnehati in zaman je bila vsa dresura.

Ker se pa tuptam le dogodi, da zver naskoči krotitelja, zato je vedno v smrtni nevarnosti. Za obrambo uporabljajo pištole s posebnimi izstrelki, ki ne usmrtijo živali, pač prav čudno vplivajo nanjo. Izstrelak obstoji iz zamaška, ki ga žival občuti, ko na njo pade, zajedno pa so okoli zamaška plini, ki zver tako omotijo, da leži nekaj trenutkov kakor mrtva; med tem ima krotitelj čas, da se odstrani.

Krotilci zveri so zelo pogumni in morajo bivati kolikor mogoče med svojimi gojenci. Tudi eden izmed naših ožjih rojakov, ki nam je dal mnogo podatkov o vzgoji zveri, gosp. Josip Kušljan, upokojeni mornariški častnik iz Kranja, se je dolgo bavil s krotanjem in opazovanjem najnevarnejših zveri in jih tudi lovil za velike zverinjake. Na naši sliki vidimo lepo krotilko z ukročenim gepardom.

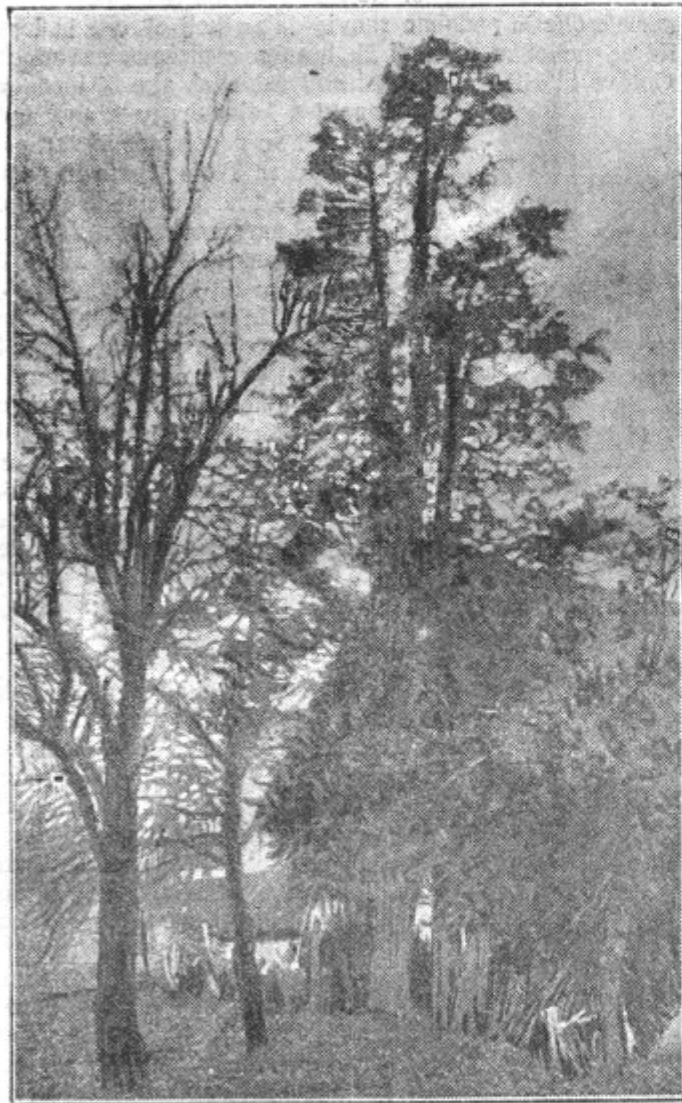

**Veljkanski snod
naše stranke v
Metliki v nede-
ljo 13. t. m.**

Na levi sliki vi-
dimo tisočglavo
množico zaved-
nih belokranjskih
kmetov, ki nav-
dušeno poslušajo
prepričevalna iz-
vajanja voditelja
Pribičeviča.

Desna slika nam
pa kaže župnika
Gvozdaničiča
kot govornika na
shodu, kamor je
pripeljal svoje farane, da se na rasna usesa prepričajo,
kako pametno in koristno politiko vodi naša stranka.

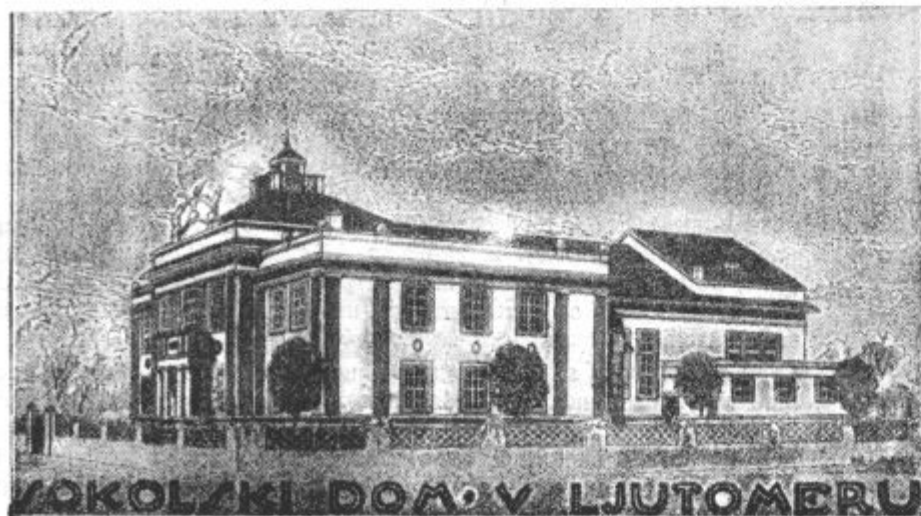
Prastara Tisa na Lipnici pri Kamni Gorici.

Predstava šolske mladine v Trbovljah.

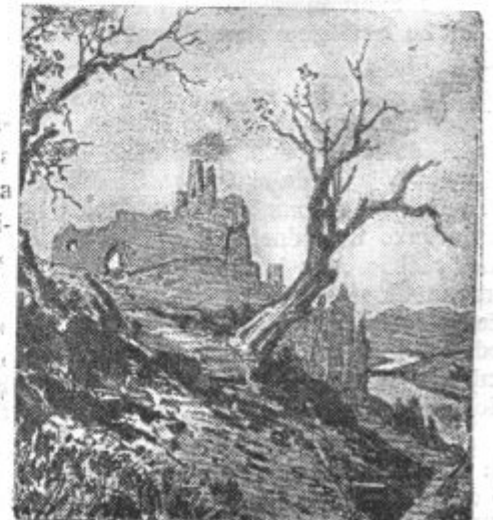

Novozgrajeno postajališče Oštvincev pri Veliki Nedelji.

SOKOLSKI DOM V LJUTOMERU

Razvaline nekda-
njega mogočnega
Pustega gradu na
Lipnici, ki je zapir-
al pred leti Savsko
dolino. Škoda, da
je drevje zarastlo to
krasno točko, ki
krasila radovljiško
okolico.

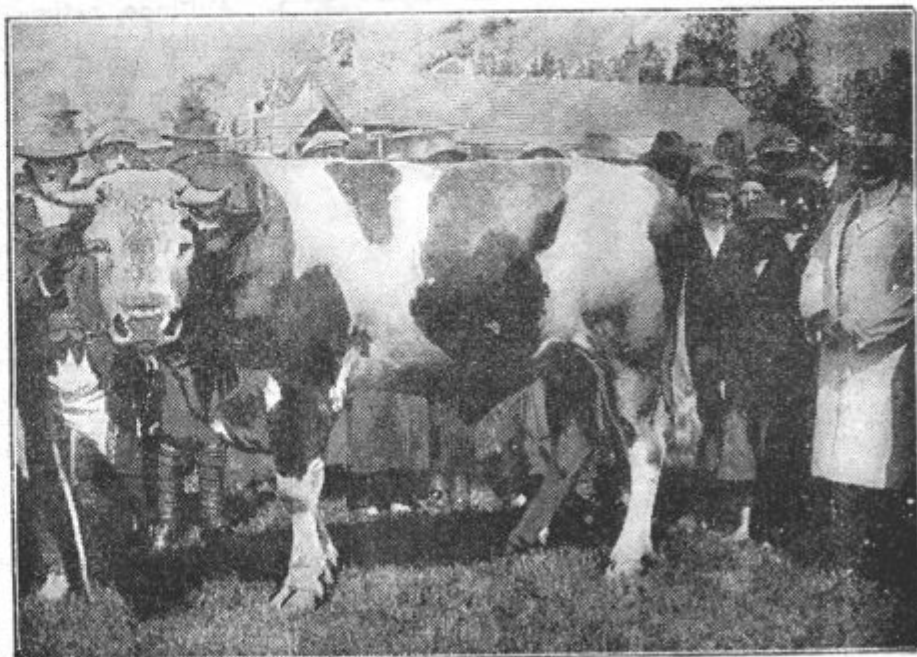
Smrtna obsodba Janeza Jarca, morilca Angele Kopačeve iz Vaš pri Medvodah.

Zgoraj na levi na smrt obsojeni Jarc. Na sredi Kopačeva hiša v Vašah. Puščica nam kaže vrata v hlev, kjer je Jarc z batom Angeli razbil glavo. Na desni zgoraj vidimo predsednika porotne obravnave dr. Kaiserja, pod njim pa državnega pravdnika Lavrenčaka. — Spodaj na sredini je skupina porotnikov, ki so Jarca soglasno spoznali za krivega, na levi pa vidimo radovedno ženico, ki pri razpravi z daljnogledom opazuje morilca.

Zgoraj: Težka bika simolonske pasme, ki sta bila premirana v Turnišču v Prekmurju.

Na desni: Najlepši „Simolonec“ pri premiranju v Turnišču.

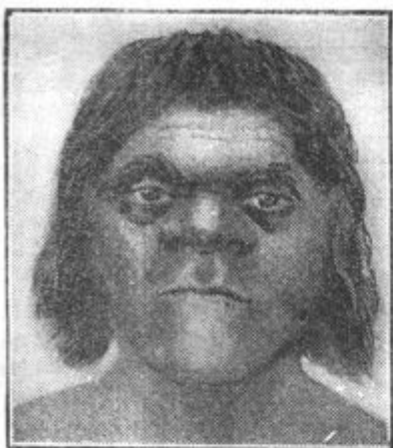
Zora Borštnar, poštarica iz Litije je obsojena na 20 mesecev navadne ječe, ker je na pošti poneverila 171.000 dinarjev.

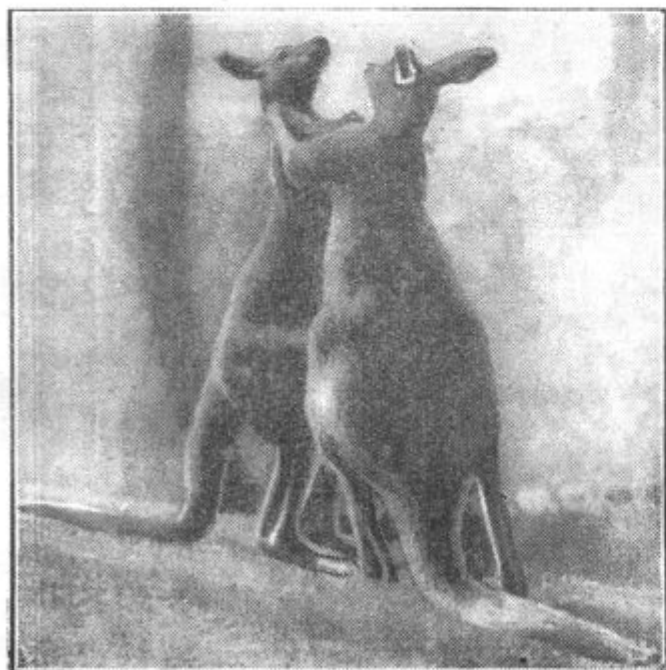
Lev, kralj živali,
v ujetništvu.

Kirotilka z velikansko kačo.

Človek pred tisočletji ni bil tak kakor danes, izgledal je podobno kakor nam kažeta naši sliki. Po najdenih okostjih, katera imajo shranjena v berlinskem muzeju, lahko sklepamo, kakšen je bil. Šele tekom tisočletne kulture se je izpopolnjevalo njegovo duševno in telesno stanje. Značilno za pračloveka je majhen nos, nizko čelo, močne čeljusti in izredno zobovje; ves izraz je imel nekaj neprijetnega živalskega. Temu se pa ni čuditi, če pomislimo, pod kakšnimi okoliščinami je živel pračlovek. Ognja in železa ni poznal, živel je od rastlin in divjačine, užival je surovo meso, katero je deloma stolkel in razsekjal s kamenitim in koščnim orodjem, ki ga večkrat najdemo v raznih jamah, kjer je bival pradedni človek. Tako orodje hranimo tudi v naših muzejih in je vredno, da se ga ogleda. Odet je bil v živalske kože, ki pa večkrat niso zadostovale in ga zadostno grele, radi tega je tudi za to narava poskrbela in človeka pokrila s precej dolgo, gosto dlako. Pa tudi udje pračloveka so bili razviti drugače kakor pri današnjem človeku. Imel je izredno dolge roke, uporabljal jih je za plezanje po drevju, kjer se je včasih skrival in iskal hrano.

Antilope, našim divjim kozam sorodne živali iz Afrike.

Dva kenguruja iz Avstralije. Samica ima na trebuhu vrečo, kjer nosi mladiče, dokler popolnoma ne dorastejo. Mladiči zlezejo iz vreče in se igrajo okrog matere, v nevarnosti pa hitro poskačejo v vrečo in starka zdrvi z njimi čez planjavo. Pri sedanju se kenguruj opira na močan rep.

